

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v **D.**, proti žalovanému **Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 16 C 39/2010, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2012, sp. zn. 4Co 405/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením z 11. augusta 2011, č. k. 16 C 39/2010-38, neustanovil žalobcovi zástupcu z radov advokátov a nepriznal mu oslobodenie od súdnych poplatkov. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca nespĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom splnenie tejto podmienky je nevyhnutné na to, aby mal súd možnosť ustanoviť mu zástupcu z radov advokátov a ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. marca 2012, sp. zn. 4Co 405/2011, uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolačný súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že vo veci išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, keď nárok uplatňovaný v predmetnom konaní nebol prerokovaný s príslušným štátnym orgánom podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), a teda išlo o predčasne podaný návrh na začatie konania. Dodal, že žalobca sa domáhal finančného zadosťučinenia a náhrady škody za to, že v inej právnej veci (vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2Zm 93/2005) nebol oslobodený od povinnosti zaplatiť súdny poplatok a nebol mu ustanovený právny zástupca, pričom tieto rozhodnutia dosiaľ neboli zrušené pre nezákonnosť, čo je v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. prekážkou pre priznanie uplatňovaných nárokov. Zároveň skonštatoval, že ak nebola splnená hoci len jedna z podmienok stanovených pre oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. podmieňujúcich i ustanovenie právneho zástupcu z radov Centra právnej pomoci alebo advokáta, súd účastníkovi oslobodenie od súdnych poplatkov priznať nemohol.

Rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca, v ktorom uviedol, že zo strany krajského súdu došlo v plnom rozsahu k porušeniu „ústavného zákona č. 23/1991 Zb.“ a k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, keď tento ústavný zákon si plne uplatňuje, pretože doposiaľ nebol na vec aplikovaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či sú splnené podmienky dovolacieho konania.

Vzhľadom na charakter rozhodnutia, proti ktorému bolo podané dovolanie, aj keď nemá navrhovateľ právnické vzdelanie a nie je zastúpený advokátom (§ 241 ods.1 O.s.p.), dovolací súd nepovažoval nedostatok povinného zastúpenia za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie končí. So zreteľom na to, že predmetom dovolacieho prieskumu má byť rozhodnutie, ktorým nebolo žalobcovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a nebolo vyhovené jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p., nemožno striktnie trvať na splnení podmienky povinného zastúpenia v dovolacom konaní. V opačnom prípade by bol popretý nielen zámer, ktorý sledoval účastník konania podaním dovolania, ale tiež účel dovolacieho konania, v ktorom

predmetom posúdenia má byť záver odvolacieho súdu o (ne)splnení podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dovolací súd preto z uvedeného dôvodu pristúpil k posudzovaniu procesnej prípustnosti dovolania proti uzneseniu krajského súdu napriek tomu, že dovolateľ bez právnického vzdelania nie je zastúpený advokátom.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti rozhodnutiu v tejto procesnej forme je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 O.s.p.) na zaujatie stanoviska, dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Keďže napadnutým je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť dovolania proti nemu vyvodiť z týchto ustanovení.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. zaoberal sa dovolací súd aj tým, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej

veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Existenciu týchto väd dovolací súd nezistil.

Z obsahu dovolania žalobcu možno vyvodit' jeho námietku, že odvolací súd dospel k nesprávne právnemu záveru o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Treba uviesť, že rozhodnutím o neustanovení zástupcu z radov advokátov nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Tento záver opodstatňuje predovšetkým skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti s faktickým procesným postupom súdu, nie s jeho právnym posúdením určitej otázky (vrátane otázky splnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov a podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov súdom). Pokiaľ by sa aj prípadne súd pri rozhodovaní (posudzovaní tejto otázky) dopustil omylu v aplikácii práva, mal by jeho postup za následok (len) nesprávne rozhodnutie, nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, samé osebe prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. Nesprávne skutkové zistenie (namiatané žalobcom), ktoré má za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe tiež nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že procesnú prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný, odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov tohto konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224

ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanému však v dovolacom konaní trovy konania nevznikli a tento ani nepodal návrh na ich náhradu, preto mu ju dovolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. augusta 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová